

**HALACHOS AND HANHOGOS FOR A
BEN ERETZ YISROEL IN
CHUTZ LO'ORETZ ON YOM TOV SHENI**

Melocho – a *ben Eretz Yisroel* may not perform any *melocho* (or *issur d'rabbonon*) even in private where he cannot be seen¹.

Attire – Yom Tov clothes should be worn².

Tefillin – *Tefillin* should be put on, in private³.

Tefilla – a *ben Eretz Yisroel* should daven the *tefillas* applicable to *Eretz Yisroel*⁴.

Regarding *Shacharis* on a day that *Tefillin* are worn (e.g., the last day of Yom Tov that coincides with a weekday) a *ben Eretz Yisroel* should put on *Tefillin* and daven *Shacharis* in private (without a *minyan*)⁵.

When a *ben Eretz Yisroel* is davening with a *tzibbur*, he should ensure that it is not conspicuous that he is davening a different *tefilla*⁶.

Kriyas Hatorah – a *ben Eretz Yisroel* should refrain from receiving an *aliyah* on Yom Tov *sheni*⁷. The exception to this is the second day of Pesach, where *keriyas hatorah* for everyone is the same⁸.

Havdolo – should be recited (in private) at the conclusion of the first day of Yom Tov⁹.

Eruv Tavshilin – when Yom Tov *sheni* coincides with Friday, a *ben Eretz Yisroel* may cook on Friday (Yom

Tov *sheni*) **without** needing to prepare an *eruv tavshilin*¹⁰.

Lighting Yom Tov candles – *bnei Eretz Yisroel* should light Yom Tov candles **without** a *brocho* – in a situation where their abstention from lighting candles will be noticeable¹¹.

Kiddush – if *bnei Eretz Yisroel* are eating together with *bnei chutz lo'oretz* they should act as if they are being *yotze* Kiddush. However, they should only intend to be *yotze*, and answer "omein", to *borei pri hagofen* (if they intend to drink from the wine) but not to the *brochos* of Kiddush and *shehechiyonu*¹².

When Yom Tov *sheni* coincides with Shabbos, *bnei Eretz Yisroel* should recite the regular Kiddush for Shabbos in an inconspicuous manner¹³.

Yom Tov seu'dos – *bnei Eretz Yisroel* should participate in the Yom Tov *se'udos* – if their absence from the *se'udoh* will be conspicuous¹⁴.

Melochos on Chol Hamo'ed – *bnei Eretz Yisroel* should refrain from performing *melochos* on *chol hamo'ed* if these are being done specifically for the last day of Yom Tov¹⁵ (i.e., *Acharon shel Pesach* or *Simchas Torah*) that coincides with a weekday. This is because the last day of Yom Tov in *chutz lo'oretz* is technically a regular

¹ שו"ע או"ח סי' תצ"ו סעי' ג', מג"א שם ס"ק ד' (ע"פ בעה"מ) ומ"ב שם ס"ק ט'. וכן נקטו רוב הפוסקים, ודלא כט"ז (סק"ב) בשם מהרש"ל שמתיר לעשות מלאכה בצנעה. וגם דברים שאינם מלאכה גמורה אבל בכלל "זילותא דיו"ט" הם אסורים – כגון נסיעה באוטובוס או ברכבת, או שיחה בטלפון (אפ' על הצד שאין בזה מלאכה, ואכמ"ל). **וכל זה דווקא** אם נמצא במקום יישוב ישראל (שו"ע שם "אסור לעשות מלאכה ביישוב"). וע' מ"ב שם ס"ק י' שזה מיייר בעיר של ישראל דווקא. וגם מביא שם שתוך תחום העיר דינו כתוך העיר.

² מג"א שם ס"ק ז', מ"ב שם מסביר מפני שהוא דבר של פרהסיא.

³ חיי אדם כלל ק"ג סעי' ד', מ"ב שם ס"ק י"ג.

⁴ מג"א שם, מ"ב שם.

⁵ באמת פליגי בזה גדולי הפוסקים: הפרי חדש (או"ח ס"ס תצ"ו) מביא כשהוא היה במצרים ביו"ט שני [היינו בן א"י בחו"ל] הניח תפילין בצנעה, וקרא בהם קריאת שמע ואז הלך להתפלל עם הצבור [בלי תפילין]. אבל יש לדון בשיטה זו מחמת ב' דברים: ל' תפילה עם תפילין עדיף מתפילה בצבור (כמובא במ"ב ס"ו סק"מ). זאת ועוד, האם יש מעלת תפילה בצבור כשהוא מתפלל תפילה שונה מהצבור (ע"ע מ"ב ס' צ' סק"ל, ואכמ"ל)? ועפ"ז טוען הגרש"ז (מובא דבריו בשש"כ פרק ב' סעי' כ"ט והע' ס"א) שעדיף להתפלל בתפילין ביחידות (בצנעה), ואח"כ ילך לביהכ"ס לשמוע קדיש וקדושה, ועפ"ז הבאנו למעלה שיש להתפלל בתפילין ביחידות, ולא בצבור בלי תפילין.

⁶ מחצית השקל (או"ח ס"ס תצ"ו) בשם הפרי חדש, וחיי אדם שם כתבו שיתחיל תפילתו לפני שהצבור מתחילים כדי שלא יהא ניכר שמתפלל תפילה של חול [ולכ' האידיא א"צ בגלל שיש אנשים שמאריכים בתפילה].

⁷ שערי אפרים כלל ח' סעי' צ"ז. ולגבי אם בדיעבד קראוהו לעלות יש בזה כמה דיונים, וע' בס' יו"ט שני כהלכתו (פרק ט' ג') ואכמ"ל.

⁸ שגם בא"י וגם בחו"ל קוראים "שור או כשב...". (הגרש"ז מובא בס' יו"ט שני כהלכתו פרק ט' ג').

⁹ פאת השולחן (הלכות א"י ב' ט"ו), כף החיים (ס' תצ"ו ס"ק ל"ו), שו"ת בצל החכמה (ח"א ס' נ"ב), מו"ר הגרפ"א פאלק זצ"ל בשו"ת מחזה אליהו (ח"ב ס' ל"א).

¹⁰ מג"א שם ס"ק ז', מ"ב שם.

¹¹ אג"מ ח"ג ס' ע"ב, שו"ת מחזה אליהו (ח"ב ס' ל"א).

¹² שו"ת מחזה אליהו (ח"ב ס' ל"א). ואם לא ירצו להפסיד ה"אמן" של הברכות, יכולים לענות אמן על כל הברכות, ואז יברכו לעצמם בפה"ג בלחש בסוף קידוש.

¹³ שמירת שבת כהלכתו (ח"ב פרק מ"ז סעי' מ"ה).

¹⁴ כן משמע מדברי החיי אדם שם (שמחלק בין אם יש לו חדר בפנ"ע או לא), שו"ת מחזה אליהו שם.

¹⁵ רע"א ס' תצ"ו (ע"פ רמ"א ס' תקל"ט סעי' י"א ומג"א שם סקי"ד).

weekday for *bnei Eretz Yisroel*, and one may not perform *melochos* on *chol hamo'ed* for weekdays.

Duchening – there is considerable discussion in the Poskim regarding whether a Kohen *ben Eretz Yisroel* may *duchen* during *Mussaf* on *Yom Tov sheni in chutz lo'oretz*¹⁶. Certainly, on the second day of *Pesach* and *Succos* (which is *chol hamo'ed* for a *ben Eretz Yisroel*), or if the last day of *Yom Tov* is *Shabbos*, the Kohen should *duchen* (since on such a day *Mussaf* is applicable to everyone)¹⁷.

Chometz – ideally, one who owns *chometz* that is located in a different time zone should try to destroy, nullify and/or sell his *chometz* before the *sof zman* in **both** the locations (i.e., of the *chometz* and of the owner of the *chometz*). The same applies regarding one who purchases after *Pesach*, *chometz* that was sold to a non-Jew before *Pesach*, where the *Rov* conducting the sale should only purchase the *chometz* on behalf of his congregants who are located in a later time zone after ensuring that it is already after nightfall in that part of the world¹⁸.

Second Seder Night

Maariv – *bnei Eretz Yisroel* should *daven maariv* for *chol hamo'ed* (inconspicuously).

(**Reminder**: מוריד הטל, אתה חוננתו, ותן ברכה, יעלה ויבא).

Havdolo – *bnei Eretz Yisroel* should recite *havdolo* before the Seder, inconspicuously. When second Seder night is *Motzo'ei Shabbos*, *bnei Eretz Yisroel* should recite *havdolo* (with *besomim* and a candle - lit from a pre-existing flame) and should not be *yotze* with the “*yaknehaz*” *havdolo* recited by *bnei chutz lo'oretz*. The *havdolo* candle cannot be extinguished after *havdolo*¹⁹.

Seder – if *bnei Eretz Yisroel* will be conspicuous if they do not participate in the Seder, they should participate in the Seder, and perform all *mitzvos haseder*²⁰. However, they should have intention that all the *mitzvos haseder* are only being performed so as not to

appear different to everyone else, and **not** *l'shem mitzvah* (to avoid issues of *bal tosif*).

There is no requirement for *bnei Eretz Yisroel* to eat a full shiur of matzah or moror, nor to drink a full revi'is of wine.²¹

Kadesh – if the *ba'al haseder* is *motzi* all the participants with *Kiddush*, then the *bnei Eretz Yisroel* should appear to be *yotze Kiddush* from the *ba'al haseder*, but they should only answer “*omein*” (and be *yotze*) *borei pri hagofen*, but not *kiddush* or *shehechiyonu*. Where the *minhag* is that everyone says *Kiddush* together, the *bnei Eretz Yisroel* should act as if they are saying *Kiddush* together with everyone else, but in reality, they should only say *borei pri hagofen*.

Bnei Eretz Yisroel should drink (some of) the first *kos* (and say “*al hagefen*” if they drank a *revi'is*)²².

Maggid – the *Haggado* and *Hallel* should be recited together with everyone else²³.

Second *kos* – the *brocho* of “*asher ge'olonu*” should **not** be said, *borei pri hagofen* should be said – if *al hagefen* was recited after the first *kos*.

(Regarding “*al hagefen*” after the second *kos* – see footnote²⁴.)

Matzah/Moror – *hamotzi* should be recited, however, “*al achilas matzah/moror*” should **not** be recited. “*Borei pri ho'adomo*” also does not need to be recited²⁵.

Boreich – *borei pri hagofen* should be recited on the third *kos*. “*Al hagefen*” does **not** need to be recited (unless the time interval between the third and fourth *kosos* will exceed *shiur ikkul*, and a *revi'is* was drunk).

Hallel – both the *brocho* at the end of *Hallel* and *borei pri hagofen* should **not** be recited. “*Al hagefen*” should be recited²⁶.

נערך ע"י משה ברוך לייטענשטיין

¹⁶ ע' ש"ת סי' תצ"ו שמביא דעות בזה, וע' אג"מ או"ח ח"ה סי' ל"ז אות ו' שמתיר לכהן לעלות לדוכן ולברך בשם במקרה דומה, וכך מקובל בשמו בעניינינו, וכ"כ בשו"ת באר משה ח"ה עמ' רה (וע"ע בס' יו"ט שני בהלכות פרק ט' סע' י"ט שמביא עוד דעות בזה, ואכמ"ל).

¹⁷ שו"ת שבט הקהתי ח"א סי' קס"ב אות יז

¹⁸ שאזלינן לחומרא לכאן ולכאן – אג"מ (או"ח ח"ד סי' צ"ד וצ"ה), מנחת יצחק (ח"ז סי' כ"ה). וע"ע בס' יו"ט שני בהלכות פרק י"ז

¹⁹ בגלל שכיבוי נר הוא אסור ביו"ט.

²⁰ ח"י אדם כלל ק"ג סק"ד

²¹ אג"מ או"ח ח"ה סי' ע"ב, שו"ת מחזה אליהו ח"ב סי' ל"ב

²² שו"ת מחזה אליהו שם

²³ לגבי הגדה - ח"י אדם שם "שיאמר ההגדה כקורא בתורה". ולגבי הלל ע' שו"ת מחזה אליהו שם. ואין בעיה של "כל האומר הלל הגדול בכל יום..." ע"ש טעמו. וגם בני א"י מותרים לומר הלל שלם ביום ב' של פסח בין בתפילה ובין על הסדר – ע' שבט הקהתי (או"ח סי' קס"ב אות י"ח). ²⁴ ולגבי ברכת על הגפן על שתיית כוס ב' – אם שותה יין ממש (לא מיץ ענבים) ששייך גביה שגורר תאוות אכילה – א"צ לברך. וה"ה אם שותה מיץ ענבים ומכוון לשותות גם תוך הסעודה, א"צ לברך. ואם שותה מיץ ענבים ואינו מכוון לשותות תוך הסעודה, יכוון להדיא בברכה מ"ז שיפטור גם המיץ ענבים ששתה לכוס ב' (שו"ת מחזה אליהו שם).

²⁵ הואיל ומרור הוא מהדברים שמלפתינו בו את הפת (שו"ת מחזה אליהו שם)

²⁶ שו"ת מחזה אליהו שם